

- 1— Hádész kapuja
- 2— Fordított tájolású térképő
- 3— Fehér kőrözsza szökőkút
- 4— Kanizsai Dorottya
- 5— II. Lajos uralkodó
- 6— Tomori Pál kalocsai érsek
- 7— Szenvedő lovak
- 8— Szulejmán szultán
- 9— Feketefenyő ék
- 10— Gyermekek sírató édesanya
- 11— Karóba húzott ember
- 12— Léleklarang
- 13— Kereszt
- 14— Pihenő sarkok
- 15— Golgota

MOHÁCSI TÖRTÉNELMI EMLEKHELY

Mohács Történelmi Emlékhely
Nyitva: 9.00-18.00 | Szünnap nincs.
A nyitvatartási idő április 1-től október 31-ig
érvényes, utána előzetes bejelentkezés
alapján.
Tel.: +36 (69) 382-130
Mobil: +36 (70) 347-93-40
Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság
7625 Pécs, Téliye tér 9. Pf.: 46
Telefon: 72/517-200 Fax: 72/517-229
www.ddnp.hu

Kedves Látogató!

Ki most itt belépsz, szent helyre érkezel. Az emlékezés birodalmának szentélyébe, mely több ezer magyar katonának lett végső nyughelye. A reménytelen küzdelem hősei ők, kik éltüket adták a hazáért, a magyar állam szabadságáért.

1526. augusztus 29-én tizenhatalmas katonánk esett el Mohácsnál Szulejmán rettegett serege által. A középkori Magyarország alig másfél óra alatt veszítette el a királyát, szenvedett végzetes vereséget és hullott részeire.

A reménytelen küzdelem hősiessége

Mielőtt belépnénk e szentélybe, Hádész kapuja (Pölöskei József ötvösművész munkája) állít meg bennünket. A gótikus ívű, majd az ív közepén megtört kapu szimbolizálja számunkra a törést, mely az ország fejlődésében a csatavesztés eredményeként bekövetkezett. A huszonhatalmas apró csonthoz hasonló fémtagból összeszerelt idom a Mohács térségében elesettek számát jelképezi.

Áthaladván a kapu alatt elindulunk az emlékezés ösvényén. A csata helyét, a körötte volt, majd az útközét során elpusztult településeket, a magyar és a török hadrend felállítását az út közepén található fordított tájolású térképek (Bencsik István alkotása) elevenítik meg.

Utunk egy földbe süllyesztett átriumos épület udvarán vezet keresztül, melynek hangulata a török időkben elpusztult kolostorok emlékét idézi (Vadász György Ybl-díjas építész munkája). Középen áll a szökőkút, a fehér körözsa, mely mint meghasadt virág az ország három részre szakadását szimbolizálja, s hazánkért hullatja könnyeit (Illés Gyula tervezése).

Néhány lépcsőfok csupán innen, s kibontja előttünk szirmai az emlékezés, a remény virága. A tízezer tiszafával, és mogyorófa ligettel szegélyezett emlékpark immár teljes mivoltában tárul elénk. A Kárpát-medencében őshonos növények erdeje pusztán egyetlen ponton törik meg: délnyugaton fenyegető törként hasít belé a feketefenyőkből ültetett ék, mely a végzetes török ellentámadást jelképezi.

A fajok megválasztásán kívül az emlékhelyen vezető sétányok is rendelkeznek jelképes mondanivalóval, hiszen a koncentrikus köröket formáló utak csupán a park, a mohácsi kálvária körüljárását teszik lehetővé a látogatók számára, sugallván, hogy a tanulás is, a probléma is körbejárásra ösztönöz, feloldozást, megoldást nem rejt magában.

Az emlékhely területén elhelyezett kopjafák mint sírjelek őrzik az odaveszett katonák emlékét. Azonban ezeket a kopjafákat nem meghatározott sírokra, egy vagy több személy emlékére állították, hanem szétszórta, egy nagyobb területen annak érzékeltetésére, hogy itt és távolabb is a földben sok ezer azonosítatlan holttest pihen. Összesen százhusz sírjel, négy különböző művész alkotása eleveníti meg hű szoborként a mohácsi csata egyes szereplőit, a fegyvereket, páncélokat, a csatamezőn elhulló lovakat.

Az átriumból felérve a mintegy kétszáz-kétszázötven katona holttestét őrző sírhelyhez érkezünk, melyet Kanizsai Dorottya emlékjele őriz. A síklősi vár úrnője a csatavesztés és mostohafia halálhírének hallatán sietett a csataterre, hogy jobbágyaival közös sírokba temesse a Mohácsnál elesetteket.

Sétánkat folytatva az első sírjelek között fedezhetjük fel a még szinte gyermek II. Lajos uralkodó szobrát, aki a belső viszályok miatt arra kényszerült, hogy ő maga is az elkerülhetetlen halálba rohanjon:

„Hogy tehát senki se találhasson az én személyemben mentséget a saját gyávaságára, s hogy engem semmivel se okozhassanak, a mindenható Isten segítségével holnap én magam személyesen fogok elmenni veletek oda, ahová mások nélkül nem menni akarnak.”

II. Lajossal szemben, az út túlsó oldalán Tomori Pál kalocsai érsek, a csata hadvezére emeli buzogányát, aki a török források szerint: „Olyan mint a kemény vas, minél több csapást kapott, annál keményebb lett.”

A középső tömegsírok felé vezető úton lassan elhaladunk az utolsó fűjtató, földre zuhanó, s mocsárba fúló lovak szenvedő szobrai mellett. Majd az út végén Szulejmán szultán könyörtelen tekintetű, hatalmas alakja tomyosul fölénk fenyegető árnyként, kötélkosarában tartva a levágott, megfeketedett magyar fejekeket.

A körúton továbbhaladva a Regös szélhárfát tartó alakjával zárulnak Kő Pál szobrai. A Regös mögött felállított kopjafák sokkal inkább szín-, mintsem formavilágukon keresztül mesélnek a múltból. Király József sírjelei ugyanis a fejfafestés hagyományait követve, a színek segítségével emlékeznek meg a halottakról. Az öregek feketére festett fejfái mellett a gyermekek szobrai kék színűek, vörös vagy vörhenyes mélybarna az erőszakos halált haltaké, a csatában elesetteké.

A körút folytatásaként Ifj. Szabó István sírjelei között sétálhatunk, melyek bátran fordulnak szembe a félelmetes török sereget jelképező feketefenyőkkel.

Végül 1976. augusztus 29-én, a mohácsi csata 450. évfordulóján tizenhatalmas ezer ember jelenlétében került sor az emlékhely felavatására. 1976 után még három sírjelet a temetőkerthez. Balogh István dunántúli fataragó fejfája és az erdélyi Sütő Béla székely kopjafája után 1990-ben egy kiemelkedve hírdeti, hogy a hazánk védelmében elesett hősök mind keresztények voltak.

A mohácsi csata első két tömegsírja 1960-ban, dr. Papp László régész munkásságának köszönhetően került napvilágra. A város ettől kezdődően támo-gatja az emlékhely létesítését, ám a hatvanas években megelénkült Mohács kültéri viták és szélsőséges vélemények nem kedveztek a gondolat kibontakozásának. A tényleges építési munkák csupán 1975 őszén kezdődhettek meg, amikor újabb három tömegsír került elő. Az emlékhely területén elhelyezendő sírjelek tervezésére pályázatot írtak ki, melynek eredményeként Kő Pál, Kiss Sándor, Király József és Ifj. Szabó István kapott megbízást 30-30 kopjafa elkészítésére. Az emlékpark többi képző- és iparművészeti alkotását Pölöskei József ötvösművész (kapu), Bencsik István szobrász (térképek), Illés Gyula szobrász (dizsók), valamint Rétfalvi Sándor szobrász (feliratos kövek) készítette.

Tények, adatok – A mohácsi emlékhely

Másnap, augusztus 29-én Tomori abban bízva, hogy az elővédet alkotó csata haditanács augusztus 28-án este a csata mellett dönt. z. Mohács elvesz, 150 éves török uralom veszi kezdetét, a középkori Magyar-ország három részre szakad. z. Mohács elvesz, 150 éves török uralom veszi kezdetét, a középkori Magyar-ország három részre szakad. z. Mohács elvesz, 150 éves török uralom veszi kezdetét, a középkori Magyar-ország három részre szakad.

Tények, adatok – A mohácsi csata

A kopjafák a népi fafaragás gazdag, leleményes formanyelvén mesélnek Mohács történetéről, apró jelzéseket adván a csatavesztést követő évtizedekről. Sajátos ábrázolásban láthatjuk a mennybe szálló II. Lajost, az angyalszárnyú, Janus-arcú Mária királynőt, a fegyveres vitézeket, a névtelen harcosokat, csatabárdokat, buzogányokat, a kiegyenesített kaszákat, valamint a csatában elpusztult, mintegy tízenöttezer ló emlékképeit.

Érdemes egy pillanatra megpihenni a feketefenyőkkel körülvett ék közepén, és onnan szemlélni a kopjafák sűrű csoportját, melyek mintha megelevenednének, életre kelnének. Már szinte hallani véljük a csatát, a lovak patájának dübörgő zaját...

Ha továbbindulunk a sétányon, Kiss Sándor szobrászművész alkotásait láthatjuk, melyek az alföldi és erdélyi temetők fejfáinak világát idézik. Ezen sírjelek között szintén megtalálható II. Lajos koronás, valamint Tomori püspöksüveges, páncélinges alakja. A szobrok közül kiűnik egy csoport, mely ellentétben a többi meg-megdőlő fejfával, szálfaegyenesen áll. Talán a csatától távolmaradt erdélyi seregeket jelképezi, vagy a török időkben még aranykorát megélt Erdélyt idézi.

A kopjafák közt sétálva, a gyermekét sirató édesanya emlékjelét megpillantva összeszorul a szívünk. A faragás arra a szőnyűsége emlékeztet, hogy a korabeli írott források szerint az asszonyok gyakorta saját kezűkkel vetettek véget gyermekük életének, hogy az nehogy a janicsároké legyen. A karóba húzott ember képe tovább fokozza a szenvedések emlékét. Szabadulásra a fájdalmas emlékképek közül csupán a lélekharang mély zúgásában lelünk, melynek meghűzésével a reménytelen küzdelemben odaveszett hősök előtt tisztelgetünk.

